

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

35. An, & qualiter probandum tempus obitûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

recognita sit manus ipsius Parochi. Lott. *ibid.* citans Rot. *decif.* 231. n. 1. p. 2. *divers.* Item probatio plena constituitur per testes referentes talia, unde mors notorie inducitur; puta, quia viderunt mortuum, vel viderunt sepeliri, aut exhumari, aut decapitari, cum similibus, quæ de necessitate mortem concludunt. Lott. n. 47. ubi etiam ex Menoch. *de adpisc. remed.* 4. n. 675. & Rota in *Terason. Capella.* 28. Novemb. 1605. quod istæ rationes reputentur sufficientissimæ, etiam ubi agitur de gravissimo præjudicio; & subjungit nu. 48. reputari etiam optimam rationem plenè probandi mortem ex teste vicino.

6. Respondeo quartò: ubi videri potest minus plena hujusmodi probatio, potest ea coadjuvari, & sic integrari vel ex alia semiplena probatione. Lott. n. 49. juxta *decif.* Rot. 736. nu. 4. p. 2. *recent.* Gl. in c. 1. de *appel. v. famam.* Gregor. *decif.* 166. n. 6. & 8. Bart. in l. *admonendi.* nu. 48. *de jurejurando.* & alios, quos citat & sequitur Lott. nu. 50. & 51. testans sic consuevisse Rotam mandare integrari minus plenam probationem, ut constat ex *decif.* 117. n. 1. p. *recent.* v. g. dum cum uno teste de certa scientia concurrat fama probata per 2. testes, Lott. *loc. cit.* integrari quoque potest ex aliis adminiculis, puta, si cum uno teste de certâ scientiâ veniant alii, qui audierint pulsari campanam pro mortuo, vulgatumque attestarentur, eam pulsari pro efferendo tali defuncto, & post vidisse familiam vel cognatos indutos vestibus lugubribus, etsi hi testes non dicant, se vidisse cadaver: istæ namque rationes simul sumptæ propemodum mortem concludunt. Lott. n. 52. ex doctrina Bart. in l. *genero.* n. 6. ff. *de his, qui nor. infam.* quin etiam fati probari aliquem esse mortuum, ait Cravetta *cons.* 127. apud Lott. n. 53. quod pro tali eum reputent familiares, & consanguinei deferentes lugubres vestes; sicut e contra argui vitam ex eo, quod vestes lugubres per eos non deferantur, tradit cum aliis Farinac. *fragm.* p. 2. nu. 325. apud Lott. *ibid.* cum neque illud sit præjudicium maximum, id est, irrefractabile, quale est, cum agitur de pœna capitis, ut distinguunt Bart. in l. 2. §. *si dubitetur.* ff. *testam. quemad. aperiat.* Felin. in c. *quoniam frequenter.* ut *lite non contest.* *ibid.* Bald. Lott. *cit.* n. 53. qui n. 54. ait, id de plano procedere, ubicunque agitur de probando obitu secuto in remota aliqua parte à loco, in quo faciendâ probatio; eò quod in hoc casu sufficiat probatio per famam in eo loco, in quo mors secuta asseritur, etiam ad effectum constituendæ devolutionis, ut Put. *decif.* 508. l. 2. aitque idem Lott. n. 56. & 57. id longè fortius obtinere, ubi quis supponitur mortuus in bello, aut in mari, ut Farinac. *loc. cit.* n. 227. qui hos duos casus æquiparat: dum enim haberi non potest testimonium ab his, qui simul navigarunt, satis est haberi id à liberis & propinquis eorum, juxta l. *quoties. c. de naufrag.* ubi Bart. *loc. cit.* n. 5. apud Lott. n. 57. qui tamen n. 58. ait, id intelligi, si testes super hoc inducti formiter, id est, parte citatâ cum juramento sint examinati; id enim necessarium esse ad effectum justificationis gratiæ; quidquid aliàs sit ad effectum simplicis informationis de morte ex officio judicis, in quibus terminis loquuntur Sanch. *de Matrim.* l. 2. d. 46. n. 8. Felin. in c. *quoniam.* n. 24. & alii. item n. 60. ait procedere, nisi in contrarium urgeant aliqua conjecturæ de vita; eò quod vita est quid magis expositum sensui, quàm mors; & asserere vivum, sit affirmativum; asserere autem mortuum, sit negativum;

P. Lorenz, Fori Benef. Tom. III.

vum; unde etiam facilius credatur testibus asserentibus aliquem vivere, quàm asserentibus esse mortuum, ut Gabriel *de testibus. concl.* 4. n. 21. & Rota *decif.* 521. n. 6. 1. apud Lott. n. 61. nisi forte testes deponentes super morte magis invalescerent ratione ex aliquibus sensatis signis. Lott. *num.* 62. & Felin. in c. *in nostra.* n. 6. *de testibus.*

7. Respondeo quintò: cessante etiam casu, in quo gratia est fundata super tempore mortis, ex quo resultat reservatio, dum versamur in narrativa mortis expressæ pro explicandâ simpliciter vacatione, mors ipsa omnino est justificanda juxta dicta. Lott. *loc. cit.* n. 66. neque evitatur dicta probandi necessitas, quomodocunque supponatur vacatio per obitum ex antiquissimo tempore 100. annorum, etsi ea ætas reputetur aliàs longissimum tempus vitæ hominis, ut ait L. ult. c. *de sacrosanctis Eccl.* cum exinde non possit constitui legitima mortis probatio: sed probatio hæc præsumptiva mortis est æquivoca, cum frequenter reperiantur, qui ætatem hanc longè exceperunt. Lott. n. 7. & 73. citans Gabriel. *de præsumpt. Concl.* 16. n. 6. & c. quamvis dicat Lott. n. 77. se non negare illum lapsum temporis maximam præsumptionem mortis inferre, seu verius verisimilitudinem, ut Covarr. *var. resol.* l. 2. c. 7. n. 6.

Quæstio 35. An, & qualiter probandum tempus obitus?

Respondeo præter ea, quæ dicta sunt supra, de exprimendo & justificando mensē vacationis, ubi vis est in tempore, illudque est de substantiâ, nimirum, ubi in eo, resultante v. g. ex illo reservatione, fundata est gratia, debet præcisè & concludenter probari. Lott. *cit.* q. 10. nu. 63. ex Put. *decif.* 265. l. 3. Card. Luca. *de benef. d.* 16. n. 14. sic v. g. proviso Apostolico gerenti vices actoris contra provisum ab Ordinario tanquam reum & possessorem, incumbit onus probandi perfectè & concludenter reservationem tanquam fundamentum suæ intentionis, adeòq; obitum contigisse in mensē reservato. Card. Luca. *loc. cit.* eo tamen modo quo potest fieri; dum enim agitur de morte naufragi, potest hoc tempus ob difficultatem alterius probationis probari per famam. Lott. *loc. cit.* juxta Rot. *decif.* 53. à n. 1. p. 2. *divers.* Card. Luca. *loc. cit.* n. 15. ubi quod iste rigor probationis congruus est, ubi mors sequeretur inter fideles, ubi servatur dispositio Tridentini super libro mortuorum, seu quod aliàs mors probari posset per testes, qui fuerint præsentés funeribus, vel morti in propria domo secuta; secus enim, ubi agatur de probando mortem in bello vel in navigatione, seu in captivitate, aut tempore pestis cum similibus casibus accidentalibus; tum enim receptum est, mortem etiam levioribus adminiculativis probationibus justificari. citat pro hoc Mascard. *de prob. concl.* 1075. n. 8. Sanch. *de matrim.* l. 2. d. 46. n. 17. licet autem obitus probetur per testes dicentes, vidisse se talem sepeliri, non probatur tamen obitus in tali tempore, v. g. in mensē Januario per dicentes vidisse se sepeliri in mensē Januario; cum potuerit contigisse obitus in Decembri, & differri sepultura ex causa aliquâ ad primum vel secundum Januarii. Rota in *Sutrina Parochial.* 3. Junii 1588. apud Garc. p. 11. c. 1. nu. 59. de cetero ad justificandum tempus mortis, seu pro constituendo certo hujusmodi tempore permillum est conjungere depositiones testium, puta duorum deponentium de

B 3

mensē

mensē, nihil autem dicentium de anno, & aliorum duorum deponcentium de anno, & nihil dicentium de mensē. *Lott. n. 64. citans Cresc. decis. 3. de prob. porro, cum consueverit frequenter celari mors, & hinc oriatur magna quandoque difficultas probandi tempus mortis; ubi de tali relatione est suspicio, potest imperrari officium iudicis, ut exploretur veritas ex visione loci, in quo asseritur jacere is, de cuius vita dubitatur. Lott. n. 65. & 66. citans Boëtium decis. 128. n. 2. Gozadin. conf. 68. n. 9.*

PARAGRAPHVS III.

De vacatione per mortem civilem, puta per contractum matrimonium, in vitam religionem, vel etiam per militiam aut captivitatem.

Questio 36. An, & qualiter vacet beneficium per contractum matrimonium per verba de presenti.

R Espondeo primò: matrimonium contractum per verba de presente inducit vacationem omnium beneficiorum obtentorum. *c. 1. & 3. de clericis conjugat. & c. unic. eod. tit. in 6. Castrop. de benef. d. 6. §. 6. n. 1. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 7. citans quamplurimos cum communi.*

2. Respondeo secundò: inducitur hæc vacatio ipso iure absque ulla iudicis sententia, etiam declaratoria. *Sanch. de matrim. l. 7. d. 42. à n. 4. citans quamplurimum Theologos, tum Canonistas. Lott. l. 3. q. 26. n. 62. & 64. Castrop. loc. cit. n. 2. citans insuper Mascard. de prob. concl. 182. n. 1. & 2. Lessl. 2. c. 34. dub. 21. n. 112. Garc. p. 11. c. 8. n. 1. Guttier. tr. de matrim. q. 97. n. 2. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 4. Gonz. gl. 15. n. 43. & c. contra Carerium de sponsal. Rodriq. in sum. ro. 1. c. 224. n. 1. & gl. in c. conjugat. v. ad sacros ordines. de convers. conjugat. quatenus dicit, contrahentes debere privari beneficiis, adeoque supponitur iure ipso non privatos. Ratio responsionis est, quòd hæc vacatio non inducatur ob delictum (quod nullum est, dum beneficium non habens majores ordines nubit) sed ob assumptum statum incompatibilem. *Castrop. loc. cit. n. 2. Lott. loc. cit. n. 61. contrahens quippe matrimonium ipso facto Ecclesiam relinquit, & eam pro derelicta habet. Castrop. ibid. & per electionem status istius incomparabilis ipsemet beneficium ejuravit, ideòque nullà expectatà sententià remanet ipso iure privatus beneficio. Lott. n. 62. Proinde in contrarium non facit, quòd textus nullus sit clarè hanc vacationem ipso iure inducens: sed neque obstat, quòd *c. 1. de cleric. conjugat. dicatur, contrahentes compellendos esse distractione Ecclesiasticà ad relinquenda beneficia: & c. 3. eod. tit. quòd debeant privari, & sint spoliandi: siquidem hæc & huiusmodi intelligenda sunt de compulsione & spoliatione faciendà quòd factum seu possessionem, cum sint injulti possessores. gl. in cit. c. 1. de cleric. conjug. v. relinquenda. Castrop. cit. n. 2. quòd verò dicitur *c. si qui verò. 31. dist. & c. quia tua. 12. q. 1. quòd Cleri non constituti in sacris ordinibus, si continere non possint, fortiri debeant uxores, & stipendia sua accipere, intelligendum de stipen-****

diis quibusdam temporalibus ob ministerium aliud in ecclesia exercitum, non de beneficiis Ecclesiasticis. *Castrop. loc. cit. juxta Abb. in c. 1. de Cleric. conjugat. Unde jam inferitur, posse tale beneficium mox à contracto matrimonio tanquam vacans imperrari. Barb. loc. cit. n. 9. Item beneficium post matrimonium contractum non posse à beneficiato detineri (& uti Barb. loc. cit. n. 9. citans pro hoc Sanch. cit. d. 42. à n. 10. teneri sub morali illud statim dimittere) nec fructus amplius percipere; nec resignare in favorem, aut permutare, quia jus omne in beneficio jam amisit. Barb. & Sanch. loc. cit. Castrop. loc. cit. n. 5. citans insuper Guttier. ubi supra à n. 5. Porro responsionem extendit Lott. loc. cit. n. 65. ad quasunque dignitates Ecclesiasticas; nec non n. 66. ad magistratus ecclesiasticos, quin & n. 68. ad feuda Ecclesiastica, nimirum hæc eo ipso amittenda, nisi ex tolerantia Ecclesie consuetudo contrarium obtinuerit: pro quo postremo citat Jo. And. ad c. fin. de cleric. conjugat.*

Questio 37. An extendatur quoque responsio ad beneficiatos Græcos.

R Espondeo negativè: sive Clerici & presbyteri Græci, seu Orientales conjugati legitime habere possunt beneficia, modò ea sint constituta more Græcorum; secus enim esset, si sit beneficium Latinorum. *Barb. loc. cit. n. 19. citans Carol. de Grassis de effectibus Clericalibus. sectu 5. & 25. & 42. & c.*

Questio 38. An ergo eo ipso jure amittantur quoque iura alia omnia ad beneficia, & in specie, quid à in hoc circa pensiones?

1. Respondeo quoad omnia affirmativè: dum enim matrimonium est status impossibilis cum beneficio, est etiam talis status respectu iuris ad illud. *Castrop. loc. cit. n. 4. Sanch. loc. cit. n. 7. relatis plurimis. Garc. p. 11. c. 8. n. 2. sic inspirat hoc ipso expectativa, si quam habebat. Lott. cit. q. 26. n. 70. nec eam recuperat soluto matrimonio. Lott. ibid. juxta gl. in c. unic. de cleric. conjug. in 6. v. Clericalis, sic amittit jus accessus & regressus, & familia. Paris. l. 1. q. 6. v. 14. Barb. loc. cit. n. 15. Lott. loc. cit. n. 69. citans Chok. ad reg. 65. n. 7. Sanch. loc. cit. n. 7. sic pari modo amittit jus, si quod acquisivit ad beneficium vi electionis vel presentationis, ut Paris. l. 1. q. 1. n. 14. dicens esse commune, & citans pro hoc Covar. super 4. decret. p. 2. c. 6. §. 3. n. 5. quia contrahens matrimonium hoc ipso tacite videtur renuntiare non tantum beneficio, sed & omni juri competenti ad beneficium Ecclesiasticum.*

2. Respondeo ad secundum: amittit quoque jus percipiendi pensiones Ecclesiasticas. *Lott. loc. cit. n. 67. Barb. loc. cit. n. 14. Castrop. cit. n. 4. citans Tusch. lit. p. concl. 717. n. 8. & seipsum d. 1. de benef. p. 11. §. ult. Paris. loc. cit. n. 15. (ubi, quòd talis tacite resignavit pensioni ex causa cessionis sibi reservata) citans pro hoc Gigas de pension. q. 54. & Rot. in Adjacensi pensionis. 4. Junii 1546. cum enim pensiones succedant loco beneficii, eodem modo vacant ac beneficia. *Castrop. loc. cit.**

Questio 39. An per matrimonium extinguatur quoque dispensatio aliàs obtenta, & habilitans ad beneficium?

R Espondeo negativè, *Garc. p. 11. c. 8. n. 2. ex Sanch. loc. cit. n. 7.*

Questio